

KFVA

Kommunala föreskrifter om användning av
den allmänna VA-anläggningen

Kumla kommun

Diarienummer	KS 2025/277, SBN 2025/274
Gäller för	Samtliga anslutna till någon av de allmänna vattentjänsterna
Antagen i kommunfullmäktige	2025-10-20 § 82
Träder i kraft	2025-10-20
Ersätter tidigare versioner	ABVA Kumla kommun, Dnr KS 2010/763
Dokumentansvarig	Enhetschef VA
Relaterade dokument	<ul style="list-style-type: none">- VA-taxa- Vattentjänstplan- KFVA Bilaga 1, Information till fastighetsägare om Kumla kommuns allmänna vattentjänster- KFVA Bilaga 2, Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från företag och verksamheter

Inledande bestämmelser

- 1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen.
- 2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.
- 3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Kumla kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.
- 4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutande verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som har ingått i ett avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

- 5 § Huvudman för den allmänna anläggningen är Kumla kommun.
- 6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16 – 18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.
- 7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur och om inkoppling kan ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

- 8 § Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning ur levererat vatten

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera

10 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning, tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installation i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i

större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkt.

Utsläpp i strid mot förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallsquarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning ur spillvatten

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftsavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål.

Huvudmannen kan skriftligen medge undantag för förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledning av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamheten som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lättrycksavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pump inklusive pumpbrunn. LTA-pumpen förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpar och vilken typ av pump som ska användas samt svarar för installationen av pumpen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till att kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten med frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

- 21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användning på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

- 22 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperaturer än 45°C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid mot förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

- 23 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

- 24 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till spillvattenledningen.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

25 §

En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Bilaga 1

Information till fastighetsägare om Kumla
kommuns allmänna vattentjänster

Kumla kommun

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användning av Kumla kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Kumla kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter.

Vattentjänstlagen reglerar bland annat rättsförhållandet mellan huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen och fastighetsägare inom verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster.

Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp. Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledning av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledning av spillvatten eller bortledning av vatten som har använts för kylning.

Kumla kommun är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och förvaltas av VA-enheten. Med huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallad verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns även hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang, ägare av en fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Med fastighetsägare jämföras bland andra tomträttsinnehavare och vanligen även arrendator.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudmannen kan träffa avtal med annan än fastighetsägaren om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren i stället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår bland annat vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördröjning av dagvatten,

reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till den eller de förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt. I installationen ingår även anordningar, till exempel tappventiler, konsol för vattenmätare och tvättställ, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst till exempel vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavloppssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installation.

En anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, till exempel anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte huvudmannen bestämt någonting annat.

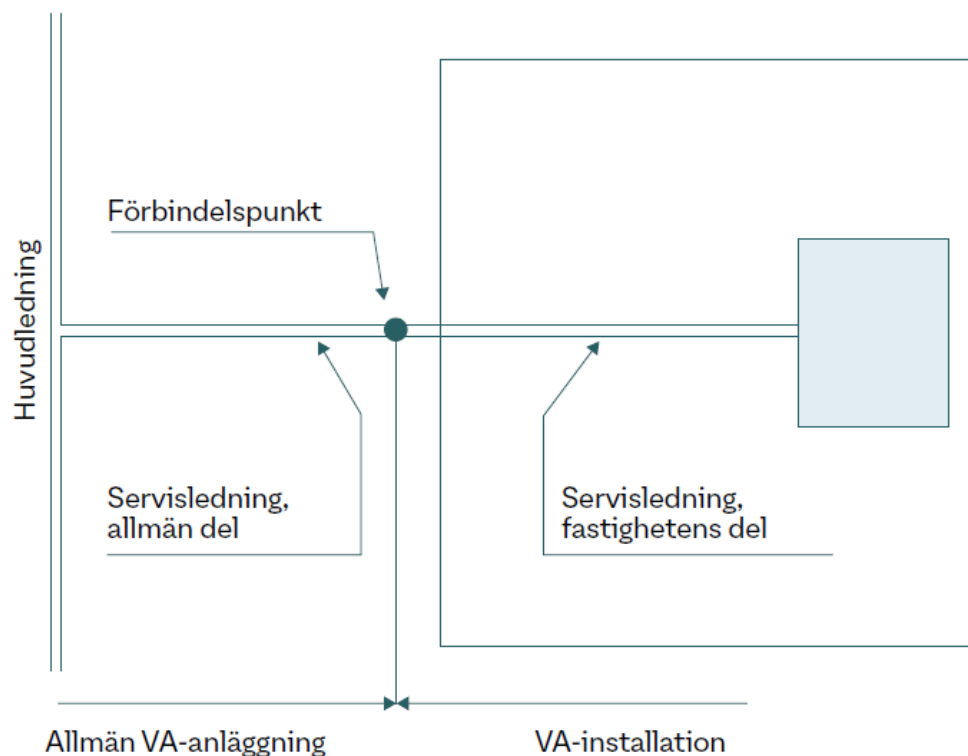
Förbindelsepunkternas läge

Det är huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, till exempel för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, ca 0,5 meter utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också meddela annat läge.

Huvudmannen bestämmer förbindelsepunktens läge efter samråd med fastighetsägaren. Fastighetsägaren ska i tid anmäla sina eventuella önskemål till huvudmannen.

När uppgifter om en eller flera förbindelsepunkters läge lämnas för en fastighet anges normalt dimension och planläge för samtliga servisledningar samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan i detta fall därmed inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. I stället måste huvudmannen ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska denne skriftligen anmäla detta till huvudmannen. Anmälan kan göras digitalt på huvudmannens hemsida eller på blankett som huvudmannen tillhandahåller. Har fastighetsägaren rätt att använda den allmänna VA-anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkterna för respektive vattentjänst.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam

förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna har bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra anläggnings- eller utbyggnadsarbete för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller, om avgiften delbetalas, när godtagbar säkerhet har ställts. Huvudmannen är dock inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt att den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkoppling av den tidigare servisledningens allmänna del.

Om huvudmannen vill upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt. Avgiftens storlek bestäms av Kumla kommuns gällande VA-taxa, vid meddelande från huvudmannen om förbindelsepunktens läge.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användandet av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck alltid upprätthålls eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsning av vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planerat leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, till exempel genom ett skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges till exempel genom lokalradio, via huvudmannens hemsida eller sms.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter huvudmannens anvisningar.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, till exempel från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjligt om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap ("bruten förbindelse"), alternativet efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, till exempel i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till huvudmannen som sedan bedömer om medgivande kan ges.

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräckligt med kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskommelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denna ska betala. Om en sådan anslutning innebär merkostnader för huvudmannen för anpassning av anläggning till

denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, ska fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen och vara byggd enligt Svenskt vattens gällande publikation avseende vattenmätare. Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har en plats för mätaren utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen kräver det, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer även om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras. Vid särskilda fall kan huvudmannen besluta om att en mätarbrunn behöver installeras, denna kostnad tilldelas fastighetsägaren. Exempelvis vid lång servisledning på fastigheten, ca 50 meter.

Vid misstanke om att vattenmätaren visar fel är det huvudmannen som låter undersöka den. Vattenmätaren kan undersökas antingen om huvudmannen anser att det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om denna begärt undersökning och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisning i två kontrollpunkter enligt myndigheten Swedacs föreskrifter om vatten- och värmemätare. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan av mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska se till vattenmätaren och skydda den mot skada, till exempel mot frost samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ner och sätter tillbaka mätaren.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mera.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållspillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättats. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknande anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så att de fyller avsedd funktion. För fettavskiljare bör kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858. Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är även skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att förhindra vattenförorening är det nödvändigt för huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen.

Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av en sådan verksamhet inom fastigheten som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som huvudmannen anser

nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

Huvudmannen kan kräva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen.

LTA-system

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (lätt tryckavloppssystem) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn trots att pumpenheten oftast placeras inne på fastigheten. Pumpbrunnen ingår i fastighetens VA-installation och ägs av fastighetsägaren. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen.

Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. Fastighetsägaren bekostar grävning av pumpgrop, dragning av elledning samt de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för att bekosta elförsörjningen för drift av pumpen, eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten samt för underhåll av pumpsumpen.

I de fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dränvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

Huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad, LOD-anläggningen (LOD = lokalt omhändertagande av

dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära en sådan fördel. LOD kan till exempel innebära att dag- och dränvatten avleds till ett så kallat perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Fastighetsägare kan även i vissa fall leda sitt dagvatten direkt till en vattenförekomst. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dränvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. Huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnationer måste bestämmelser i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdamning kan förekomma. Uppdamning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar. Ställer huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdamning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning får avledning inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan i vissa fall medges av huvudmannen.

Avgifter

Fastighetsägarens avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, bruksavgifter och uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, till exempel avstängning av vattentillförsel. Huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att det uppfyller kraven i Boverkets byggregler.

Huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten kopplas eller vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägaren självant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och om avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid en risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Exempelvis kan följande åtgärder vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga mot fukt
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar
- Förse golvbrunnar i källaren som inte är avstängningsbara med tätande anordningar eller ersätt med avstängningsbara brunnar
- Kontakta en rörinstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds bort från byggnaden

- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen
- Kontrollera att intern avloppspump fungerar
- Anslut fastigheten till en larmcentral med larmtjänst

Bilaga 2

Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från
företag och verksamheter

Kumla kommun

Inledning

Dessa riktlinjer anger vilka kvalitetskrav som gäller vid utsläpp till det allmänna avloppsnätet från företag och verksamheter. Dessa bestämmelser gäller även för tillfälliga företag och verksamheter.

Kumla kommuns avloppsverk är byggt för att kunna ta emot avloppsvatten av hushållskaraktär. Avloppsvatten från företag och verksamheter kan tas emot under förutsättning att de ämnen som förekommer i avloppsvattnet är behandlingsbara samt inte ställer till problem i reningsverk, ledningsnät eller i recipient. Avloppsreningsprocessen är anpassad att behandla föroreningar som är mikrobiologiskt nedbrytbara samt att avskilja kväve, partiklar, fosfor och suspenderade ämnen.

Vid önskad anslutning av processavloppsvatten gör huvudmannen en enskild bedömning om avloppets innehåll och egenskaper. Fastighetsägaren ska redovisa vilka ämnen och halter som kan finnas i avloppsvattnet. Huvudmannen kan kräva att provtagningar och analyser av avloppsvattnet genomförs för att bedöma om avloppsvattnet kan ledas till kommunens avloppsnät.

Slam

Vid avloppsvattenrening bildas det slam. Slammet innehåller viktiga näringsämnen som kväve, fosfor och mullbildande ämnen. Dessa ämnen är bra som växtnäring samt jordförbättringsmedel.

Kumla kommuns avloppsreningsverk är Revaq-cerifierat och huvudmannen arbetar för att säkra att växtnäringen från avloppsfractionerna tillvaratas på ett ansvarsfullt sätt och att kvaliteten uppfyller fastställda krav.

Recipienten

Efter att avloppsvattnet har behandlats i reningsverket släpps det ut i en recipient. Recipient kan vara ett vattendrag eller sjö. De ämnen som inte har brutits ned i reningsverket eller har avskilts i slammet följer med det behandlade avloppsvattnet ut i recipienten och påverkar dess vattenkvalitet negativt.

Ledningsnät

De parametrar som påverkar de allmänna ledningar framgår av tabell 1. I tabellen anges även nivån på de momentanvärden som gäller som gränsvärden vid förbindelsepunkten till det allmänna spill- och dagvattennätet. Överskridande momentanvärden leder till angrepp på ledningarna som i sin tur skadar ledningsnätet.

Nedan finns tabell över vilka parametrar som kan påverka ledningsnätet. Dessa värden bör ej överskridas ens under kortare tid.

Parameter/Ämne	Momentanvärde	Skador
pH, min	6,5	Korrosionsrisk Frätskador på betong
pH, max	8,5	Korrosionsrisk Frätskador på betong
Temperatur, max	45°C	Skador på plastledningar och packningar
Konduktivitet	500 mS/m	Korrosionsrisk på stål
Fett	*	Igensättningsrisk
Summa sulfat, sulfid och tiosulfat, SO ₄ ²⁻ , SO ₃ ²⁻ , S ₂ O ₃ ²⁻	400 mg/l	Betongkorrosion
Sulfid, S ²⁻	1 mg/l	Betongkorrosion och lukt
Magnesium, Mg	300 mg/l	Betongkorrosion
Ammonium, NH ₄	60 mg/l	Betongkorrosion
Klorid, Cl	2 500mg/l	Materialsador

* För att förhindra igensättning i ledningar orsakade av fettrika avloppsvatten bör en korrekt dimensionerad fettavskiljare (enligt SS-EN 1825) installeras. Detta gäller för verksamheter som hanterar livsmedel.

Påverkan på reningsprocess och slamkvalité

Metaller bryts ej ned eller försvinner och kan vara skadliga för miljön. En stor del av metallerna i spillvattnet hamnar i slammet och utgående renat avloppsvatten. Även mindre mängder kan leda till skadliga effekter. Avsiktlig utspädning av spillvattnet för att uppnå lägre halter än de som visas i tabellen nedan, är inte tillåten.

Tabellen nedan visar vilka värden som påverkar reningsprocessen negativt. Värden avser dygns-, vecko- eller månadsmedelsvärden. Överskrids dessa värden medför det vanligen krav på interna reningsprocesser.

Parameter	Begränsningsvärde
Bly, Pb	10 µg/l
Kadmium, Cd	0,1 µg/l
Koppar, Cu	200 µg/l
Krom, Cr *	10 µg/l
Kvicksilver, Hg	0,1 µg/l
Nickel, Ni	10 µg/l
Silver, Ag	10 µg/l
Zink, Zn	200 µg/l
Miljöfarliga organiska ämnen	bör inte förekomma
Cyanid, CN (totalhalt) **	500 µg/l
Oljeindex ***	5-50 mg/l

Nitrifikationshämmning vid inblandning av 20 % processavloppsvatten	20 % hämmning
Nitrifikationshämmning vid inblandning av 40 % processavloppsvatten	50 % hämmning

* Sexvärt krom ska reduceras till trevärt före utsläpp till spillvattennätet.

** Cyanidoxideringsprocesser ska drivas maximalt så att lättillgängligt (fri) cyanid inte släpps till avloppsnätet.

*** Med en klass 1 oljeavskiljare kan man teoretiskt klara 5 mg/l. En skälighetsbedömning görs av VA-huvudmannen.

Bedömning av andra ämnen

VA-huvudmannen kan ställa krav på rening av andra parametrar än de som nämns i tabellerna ovan.

Farlighetsklassificerade ämnen

Miljöfarliga ämnen eller ämnen som klassificerade som cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska eller på annat sätt är farliga bör inte finnas i avloppsvatten som släpps till det allmänna VA-nätet. I tabellen nedan visar exempel på var man kan få information om farliga ämnen.

Ämnesgrupp	Kommentar
Särskilt farliga ämnen enligt REACH	Se Kandidatförteckningen i REACH
Särskilt farliga kemikalier och ämnen med begränsningar enligt REACH	Se bilagor XIV och XVII i REACH
Prioriterade farliga ämnen enligt Vattendirektivet	Se bilaga X i Vattendirektivet
Särskilda förorenande ämnen inom vattenförvaltningen	Se lista över ämnen i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2013:19
PRIO-ämnen (utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen)	Se Kemikalieinspektionens kriterier för vad som är PRIO-ämnen
Farligt avfall	Se Avfallsförordningen Avloppsvatten som är klassat som farligt avfall får aldrig släppas till den allmänna VA-anläggningen.

Fett i avloppsvattnet

Fettriikt avloppsvatten måste behandlas i en fettavskiljare innan det släpps till det allmänna VA-nätet. Fettavskiljaren bör vara korrekt dimensionerad och uppfylla standard SS-EN 1825. Tabellen nedan anger verksamheter som hanterar livsmedel och där det vanligtvis krävs fettavskiljare. Läs mer avseende fettavskiljare i Kumla kommuns "Riktlinje för fettavskiljare".

Fettavskiljaren behöver tömmas regelbundet för att behålla sin funktion. VA-huvudmannen kan kräva att få se journal över tömningarna.

Verksamhet	Kommentar
Boenden (LSS, HVB, BB etc.)	Fettavskiljare krävs vanligen inte om boendet har färre än 10 platser
Hotell	Fettavskiljare krävs vanligen inte om hotellet endast har frukostservering
Hotell och restaurang	
Gatukök/Pizzeria	
Lunchrestauranger/Personalmatsalar	
Tillagningskök, t.ex. förskolor, skolor, äldreboende	
Mottagningskök, t.ex. förskolor, skolor, äldreboende	

Olja i avloppsvatten

Olika verksamheter som verkstadsindustri, fordonstvätt och annan bilvård är källor till oljeutsläpp. Dessutom förekommer spill från fordon, spill vid påfyllning av olja och läckande tankar. De mest svårnedbrytbara delarna av oljan bryts inte ner i reningsverket utan hamnar i slammet.

Om avloppsvattnet från en verksamhet, ett utrymme eller en yta innehåller oljehaltigt vatten måste vattnet först renas i en slam- och oljeavskiljare. Oljeavskiljaren ska vara korrekt dimensionerad och uppfylla standard SS-EN 858. Läs mer avseende oljeavskiljare i Kumla kommuns "Riktlinjer för oljeavskiljare".

Oljeavskiljaren behöver tömmas regelbundet för att behålla sin funktion. Huvudmannen kan kräva att få se journal över tömningarna.

I tabellen nedan anges de fall då det vanligtvis krävs en oljeavskiljare samt på vilken ledning den ska vara kopplad.

Oljeavskiljare krävs vanligtvis för	Anslutning	Kommentar
Fordonstvättar	Spillvattenledningen	För anmälningspliktiga fordonstvättar krävs längre gående rening än oljeavskiljare. Spolplatta utomhus bör ha tak eller annan övertäckning. Det krävs alltid att spolplattan är förhöjd så att vatten inte kan rinna in från omgivande ytor.

		Det är inte tillåtet att tvätta bilen hemma i garaget utan oljeavskiljare.
Golvavlopp i verkstäder, maskinrum, kompressorum, lager, garage med verksamhet och liknande	Spillvattenledningen	Utrymmena ska i första hand sakna avlopp. Torrsoptning rekommenderas. Skurvatten är vanligen farligt avfall och får inte hällas i avloppet.
Taktäckt parkeringsdäck med golvbrunnar	Spillvattenledning	Kan kopplas till dagvattenledning om inga tvättmöjligheter eller tappställen finns.
Pumpöar och cisternpåfyllning vid bensinstationer	Dagvattenledning	Plattan runt pumpöar ska vara förhöjd för att vatten inte ska rinna in från omgivande ytor. Skärmtak bör finnas över spillzoner.
Övriga utomhusområden med risk för oljespill, t.ex. större parkeringsplatser, industriområden och uppställningsplatser för tyngre fordon	Dagvattenledning	Oljeavskiljaren bör ha en bypassfunktion för förbiledning av större flöden.

Förorenat dagvatten

Enligt miljöbalken och Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster betraktas dagvatten som ett avloppsvatten. Om det är förorenat kan rening behövas innan det släpps till ledningsnätet. Fastighetsägaren och verksamhetsutövaren ska se till att föroreningar inte hamnar i dagvattnet.

I tabellen under avsnittet "Olja i avloppsvatten", anges sådana ytor där förorenat dagvatten kan uppstå och där behandling av oljeavskiljare krävs.

Fordon bör inte tvättas på gatan, asfalterade parkeringsytor eller dylikt så att avrinning kan ske till dagvattenbrunn, dike eller liknande. Tvätt bör ske i godkända anläggningar som är anpassade för fordonstvätt.

Lagar och bestämmelser

Enligt kommunala föreskrifter (KFVA) åtar sig VA-huvudmannen endast att ta emot avloppsvatten "vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån skiljer sig från hushållspillvatten".

Vattendirektivet

EU:s ramdirektiv för vatten (200/60/EG), Vattendirektivet, innehåller regler och riktlinjer för att skydda vattenförekomster och förbättra kvaliteten på vattnet i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten inom EU. Utifrån vattendirektivet tar vattenmyndigheten fram lokala miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram i syfte att nå god kemisk och ekologisk status i vatten. För att nå god vattenstatus finns listor över förorenande ämnen som ska minskas och farliga ämnen som är prioriterade att fasas ut.

REACH

EU:s kemikalieförordning REACH (1907/2006) innehåller regler om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier. REACH berör de flesta företag som använder kemikalier och reglerna ska tillämpas direkt av företagen, utan att översättas i svenska regler. De som tillverkar, importerar eller hanterar kemikalier ska ta fram data om kemikaliernas egenskaper och bedöma riskerna. Syftet är att alla kemikalier som används ska vara identifierade och väl utredda, för att skydda människors hälsa och miljön.

Miljöbalken

Miljöbalken (SFS 1998:808) är en övergripande lagstiftning som gäller alla verksamheter som påverkar miljön, även de som inte bedriver tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Den som har eller får tillstånd enligt miljöbalken måste också skaffa alla andra slags tillstånd som kan behövas, exempelvis hos VA-huvudmannen för att släppa ut avloppsvatten i det allmänna avloppsnätet. Kopplade till miljöbalken finns flera förordningar och föreskrifter med mer preciserade bestämmelser.

Vattentjänstlagen

I Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), även kallad Vattentjänstlagen, beskrivs förhållandet mellan VA-huvudmannen och VA-abonnenten. Till skillnad från miljöbalken, där verksamhetsutövaren har det juridiska ansvaret, så är det enligt vattentjänstlagen abonnenten som har det juridiska ansvaret gentemot VA-huvudmannen.

KFVA för varje kommun

Varje kommun kan besluta om ytterligare föreskrifter i Kommunala föreskrifter för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (KFVA). Där finns mer detaljerade bestämmelser som är anpassade efter lokala förhållanden.

Revaq

Revaq är ett certifieringsystem för reningsverk som aktivt jobbar med att minska utsläpp av skadliga ämnen till reningsverket från hushåll, industrier och andra verksamheter och att skapa en hållbar återföring av växtnäring och mullbildande ämnen till jordbruket. Industrier och andra verksamheter som är anslutna till reningsverk med Revaq-certifiering blir regelbundet kontaktade av VA-huvudmannen

för att redovisa sin kemikalieförteckning samt handlingsplan för ämnen som är prioriterade att fasas ut.

Ansvarsfördelning

Verksamhetsutövare ..

- .. ska informera huvudmannen om utsläpp till spill- eller dagvattennätet från en planerad verksamhet.
- .. får inte släppa ut avloppsvatten som kan skada ledningsnätet, reningsprocesserna, slamkvaliteten eller på annat sätt orsaka skador eller olägenheter.
- .. kan bli ersättningsskyldig för skador på den kommunala VA-anläggningen som orsakats av utsläpp från verksamheten.

Huvudmannen för VA-verksamheten ..

- .. bedömer om ett utsläpp från en planerad verksamhet är acceptabel för ledningsnätet och reningsverket.
- .. är inte skyldig att ta emot avloppsvatten som skiljer sig mycket från avloppsvatten från hushåll.
- .. är inte skyldig att koppla in en fastighet eller låta en fastighet vara inkopplad om VA-installation (ledning eller reningsanläggning) har väsentliga brister.
- .. har rätt att stänga av dricksvattnet till en fastighet om fastighetsägaren har försummat sina skyldigheter enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- .. har rätt att undersöka fastighetens VA-installation och utföra nödvändiga provtagningar och analyser, som då bekostas av fastighetsägaren.
- .. upprättar avtal med fastighetsägaren vid inkoppling till den allmänna VA-anläggningen.

Om olyckan är framme

Ett oönskat utsläpp från en verksamhet som bedöms påverka eller skada arbetsmiljön, avloppsledningar, pumpstationer, reningsverk, människors hälsa eller miljön ska rapporteras omgående. Rapportering ska ske till VA-enheten samt Miljöenheten genast. Är det fråga om nödsituation som kräver omedelbar hjälp ska Räddningstjänsten kontaktas.

Kontaktuppgifter	
Räddningstjänsten	112
VA-enheten	Kontorstid (7-16): 019-58 80 00 Övrig tid, jour: 019-13 70 35
Miljöenheten	Kontorstid (8-17): 019-58 80 00

Vid rapportering ska följande uppgifter om utsläppet lämnas:

- När och var inträffade utsläppet?
- Vad släpptes ut? (Ämnen, koncentration, egenskaper)
- Hur mycket släpptes ut?
- På vilket sätt kan utsläppet lämna fastigheten? (Via dag- eller spillvattenledningar, på marken, i ett dike)
- Kontaktperson vid företaget (namn, telefon, e-post)